

PAPER DETAILS

TITLE: TÜRKÇE EGITIMI BÖLÜMLERİNDE KURULMASI GEREKLİ GÖRÜLEN ANA BİLİM DALLARI

AUTHORS: Abdurrahman GÜZEL

PAGES: 371-383

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/156998>

TÜRKÇE EĞİTİMİ BÖLÜMLERİNDE KURULMASI GEREKLİ GÖRÜLEN ANA BİLİM DALLARI

Prof. Dr. Abdurrahman GÜZEL*

ÖZ: Eğitim sisteminin en önemli unsuru öğretmendir. Bu bakımdan, öğretmenin niteliği genel olarak eğitimin niteliğini de etkilemektedir. Hedef kitlesine uygun olarak eğitim görmül, alanına ilişkin yeterli bilgiye sahip, mesleki formasyonu kazanmış ve genel kültür düzeyi yüksek olan öğretmenler sistemi başarıya ulaştırabilirler. Mevcut öğretmen yetiştirme yollarımız yazık ki, hedef kitlesine uygun eğitim almış Türkçe öğretmenleri yetiştirmemize imkân sağlamamaktadır.

Türkçe eğitiminde farklı hedef kitleler mevcut olmakla birlikte öğretmen yetiştirmede bu farklılıklar dikkate alınmamaktadır. Türkçe öğretiminde ya da grupların farklılıkları dikkate alınarak mevcut Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalının yanı sıra, okul öncesi ve ilköğretim birinci kademeye yönelik olarak, Temel Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalının kurulması gerekmektedir. Yabancılar, Türk soylular ve iki dilli iki kültürlü Türk çocukları dikkate alınarak Yabancılar Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalının kurulması gerekmektedir.

Bu çalışmada, Türkçe Eğitimi Bölümlerinde kurulması tarafımızdan zorunlu görülen ana bilim dalları ile ilgili fikirlerimiz paylaşılmıştır. Bu ana eksen etrafında mesele ele alınarak tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, Türkçe öğretimi, Türkçe öğretmeni yetiştirme, Temel Türkçe öğretmenliği, yabancılar Türkçe öğretmenliği.

The Major Disciplines that Should Be Established in Turkish Educational Departments

ABSTRACT: The most essential element of education is teacher. In this respect; the quality of a teacher affects the quality of education in general as well as only the teachers; who had an education appropriate for the target population, had an adequate knowledge of the area, gained occupational formation and higher level of general information can bring success for the system. The available system unfortunately doesn't let us

* Baskent Üni.. Ekt. Fak. guzel@baskent.edu.tr

to educate Turkish teachers who had an appropriate education for target population.

However there are different targets populations in Turkish education, these differences aren't considered. By considering the differences of age groups, together with The Major Turkish Education Disciplinary Department, The Primary Turkish Education Disciplinary Department should be established for pre-school and primary educations. And also by considering foreigners, the ones with Turkish origins and Turkish bilingual and two cultured children, The Major Turkish Education Disciplinary Department for foreigners should be formed as well.

In this study the wives about establishing Major Turkish Disciplinary Departments that are considered as obligation by us are shared. The issue must be discussed within this main frame.

Key Words: Turkish, Turkish Education, Educating Turkish teachers, Primary Turkish teaching, Turkish teaching for foreigners.

1. Giriş

Milletlerin var oluğunda dil ne kadar kıymetli ise devamla açışından da bir o kadar önemlidir. Bu yönüyle dil, millet olmanın temel unsurudur ve kültür birliğini temin eden ve yeni nesillere aktarılmasını sağlayan vazgeçilemez bir vasıdadır.

Milletlerin varlığı açısından bu kadar kritik olan dilin en âlâ şekilde yeni nesillere aktarılması eğitim yoluyla gerçekleşir. Eğitim sistemleri, toplumların hedef ve ihtiyaçlarını karşılayabildikleri sürece başarıyla kabul edilebilirler. Toplumların en temel ihtiyacı doğal olarak var olmak ve varlığını sürdürebilmektir. Bu bakımdan okullarda verilen ana dil eğitimi bu varlığı pekiştirmeli ve onun devamlılığını sağlamalıdır.

Eğitim sistemlerinin temelinde öğretmen yer alır. Öğretmen niteliği bu açıdan doğrudan doğruya eğitim sisteminin başarısını etkiler. Hedef kitlesine uygun olarak eğitim görmüş, alanına ilişkin yeterli bilgiye sahip, meslekî formasyonu kazanmış ve genel kültür düzeyi yüksek olan öğretmenler sistemi başarıya ulaştırabilir. Bütün branşlarda bulunması gerekli bu niteliklerin ana dil eğitimcileri olan Türkçe öğretmenlerinde de bulunması gerekir.

Farklı biçimlerde ortaya çıkan Türkçe öğrenme ihtiyacı Türkçe öğretmenlerinin hedef kitlelerin özellikleri dikkate alınarak yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bakımdan bir ana bilim dalından sabit bir programla yetiştirilen Türkçe öğretmenleri farklı şartlarla karşılaşırken zorlanmakta iken, bundan daha da vahim olan özellikle okul öncesi ve ilköğretim birinci kademede yeterli eğitimden geçmeyen öğretmenler Türkçe eğitimini gerçekleştirmektedir. Ana dil eğitiminin önemine binaen bu sorunların ivedi olarak çözülmesi gerekir.

2. Türkçe Öğretmenliği Bölümlerinin Tarihi Seyrine Kısa Bir Bakış

Cumhuriyet döneminde, bugün sekiz yıllık ilköğretim döneminin ikinci kısmına oluşturan, ortaokullara Türkçe öğretmeni yetiştirme faaliyetleri 1926-1927 öğretim yılında, bizzat büyük önder Atatürk'ün emriyle, Konya'da açılan *Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü*yle başlar. İki yıllık eğitim veren bu okulda öncelikli olarak *Türkçe Öğretmenliği Bölümü*nün açıldığı görülmektedir. Esasen, ortaokullara öğretmen yetiştirmek için *Orta Öğretmen Okulları* kurulması 1924'ten itibaren tasarlanmaya başlanmıştır (Ergün, 1997). Atatürk'ün talimatı ile *Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü*nde açılan ilk bölümünün *Türkçe Öğretmenliği Bölümü* olması son derece dikkat çekici ve çok önemli bir husustur.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkçe konusunda büyük bir hassasiyet mevcuttur. 13 Mart 1924 tarih ve 439 sayılı *Orta Tedrisat Muallimleri Kanunu* uyarınca, öğretmen okullarında bir yüksek öğretim kurumundan mezun olanlardan, kendi alanında öğretmenlik yapmak isteyenlerin, bakanlığın göstereceği okulda bir yıl staj yaptıktan sonra Türkçe, pedagoji ve felsefe derslerinden sınava girerek başarı olmak zorunluluğu bulunmaktadır (Cicioğlu, 1984: 29-30). Kavcar'ın (2002) da belirttiği gibi, hangi dalda olursa olsun, öğretmen olacakların Türkçe sınavına girmek ve başarı olmak zorunda olması Cumhuriyetin temellerinin ne kadar sağlam atıldığına açık bir göstergesidir.

1926-1927 öğretim yılında Konya'da açılan *Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü*, bundan bir yıl sonra, *Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü* adıyla Ankara'ya nakledilir ve *Türkçe Öğretmenliği Bölümü* ilk mezunlarına burada, 1928 yılında verir. Bilindiği gibi, *Yeni Türk Alfabesi*nin kabul edilmesi de aynı yıla rastlamaktadır. Atatürk'ün en büyük ideali; Türk milletinin tamamına *okuma yazma* öğretebilmektir. *Yeni alfabenin* kabul edilmesindeki temel sebep de budur. O dönemde hızlı bir *okuma yazma* seferberliği başlatılmış ve bir yıl gibi kısa bir sürede bir milyonun üzerinde kişiye *okuma yazma* öğretilmiştir (Alkan, 2002:485). Bu, sonraki yıllarda ortaokula giden öğrenci sayısında doğal olarak bir artışa sebep olmuştur. Bu artış zaman içinde ortaokullardaki branş öğretmenleri ihtiyacına da artmıştır.

1940'lara gelindiğinde, öğretmen ihtiyacına Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü'nün karşılaması imkânsız hale gelmiştir. Ortaokulların öğretmen ihtiyacına karşılamak için *eğitim enstitülerinin* sayılarının artırılmasına karar verilir. Balıkesir, İzmir ve İstanbul'da *eğitim enstitüleri* açılır. 1972-73'de bu enstitülerin sayısı 16'ya çıkar ve her birinde temel bölüm olarak *Türkçe Öğretmenliği Bölümü* yerini alır.

Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Türkçeye ve Türkçe öğretimine verilen önem 1974'den sonra azalmamıştır. Özellikle 1982 yılında, eğitimde birlik adı altında, bütün eğitim kurumlarının 2547 sayılı YÖK Kanunu'nun himayesine alınmasıyla eğitim enstitülerinin de eğitim fakültelerine dönüştürüldüğü görülür. Yeniden yapılandırılan bu kurumlardaki Türkçe Öğretmenliği bölümleri Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği adı altında, yaklaşık 500 bin lise öğrencisine yönelik olarak sadece liselere edebiyat öğretmeni yetiştirmeyi hedefler. Fakat buna karşılık 15 milyon ilköğretim öğrencisine yönelik Türkçe öğretmeni yetiştirilmesi ihmal edilir.

Ancak bu durum zaman içerisinde Türkçe öğretimi açısından önemli bir problem haline gelir. Çünkü üniversitelerimizde doğrudan Türkçe öğretmeni yetiştirmeye yönelik bir program bulunmamaktadır. Hayati öneme sahip bu noksanlığın giderilmesi amacıyla 1989-90 yılında, ilk defa Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı olarak yüksek lisans ve doktora programlarını yürütmek üzere Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Ana Bilim Dalı tarafından kurulur. Bu programın öncelikli amacı daha sonra üniversitelerde açılması düşünülen ve kararlaştırılan Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Lisans Programlarına öğretim elemanı yetiştirmektir.

Bakanlığın ve ilgili kesimlerin Türkçe öğretmeni yetiştirilmemesi sorununu görmesi ve dillendirmesi daha geç tarihlerde gerçekleşir. 26-29 Mayıs 1992 tarihleri arasında Erzurum'da yapılan 6. Öğretmen Yetiştirilmede Koordinasyon ve Birlik Toplantısı'nda, ortaokulların Türkçe öğretmeni ihtiyacı gündeme getirilmiş ve Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü ile Fen Edebiyat Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı programlarının hemen hemen aynı olduğu ve Türkçe öğretmeni ihtiyacını bu programların mezunlarından karşılamada yetersiz olduğu, çünkü Türkçe öğretiminin özel bir alan olduğu ifade edilmiştir (Karagözoğlu 1992).

Ortaokulların Türkçe öğretmeni ihtiyacını karşılamak amacıyla, 1992-1993 öğretim yılında, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü'ne bağlı Türk üniversitelerinde ilk defa, lisans programı olarak Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı yine tarafından kurulur. Bu olay, Türkçe öğretimi açısından, Türkçe öğretmeni yetiştirmeye yönelik 10 yıllık bir araya son verdiği için tarihi bir önem taşımaktadır.

Bu programın öncelikli amacı kreş, anaokulu, ilköğretimin birinci ve ikinci kademesi, yetiştirenler, iki dilliler, Türk cumhuriyetlerinden yurduza gelen orta ve yüksek öğretim öğrencileri ve yabancılarla Türkçenin öğretimi vb. alanlarda Türkçe öğretmeni yetiştirmektir.

Eğitim Fakültelerinin 1997 yılında yeniden yapılandırılması sürecinde Eğitim Fakültelerinin müstakil bölümlerinden olan Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü, Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümünün bir Ana Bilim Dalı haline gelmiştir. Daha önce, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü altında kurulan Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı da Türkçe Eğitimi Bölümü adıyla müstakil bir bölüm haline dönüştürülmüştür. Bu düzenleme ile Türkçe Eğitimi Bölümü Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı eğitim fakültelerindeki yerini almıştır.

3. Okullardaki Türkçe Öğretmenlerin Menle ve Türkçe Öğretmeni Yetiştirilmede Mevcut Durum

Cumhuriyet döneminde branş öğretmenleri üç temel kaynaktan sağlanmıştır. Eğitim Enstitüleri, Yüksek Öğretmen Okulları ve Üniversiteler. Üniversitelerin eğitim fakülteleri ile fen edebiyat fakültelerinden mezun olanlar, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından branş öğretmeni olarak atanmıştır.

Okullarımızda Türkçe Öğretmeni olarak görev yapan öğretmenler yukarıda zikredilen okullardan mezundur. Son yıllarda branş öğretmenliklerinin bir çoğunda ve özellikle Türkçe öğretmenliğinde bazı düzenlemelere gidilmiştir. 2006 yılına kadar milli eğitim sistemi içinde Türkçe ve edebiyat öğretmenleri arasında bir ayrım bulunmamaktaydı Öğretmen, mezun olduğu okula bakmaksızın, ilköğretime ya da ortaöğretime atanabiliyordu. Yani fen edebiyat fakültelerinin Türk dili ve edebiyatı bölümlerinden mezun bir kişi Türkçe öğretmeni olarak ilköğretim okullarında görev alabiliyor ya da eğitim fakültelerinin Türkçe öğretmenliği bölümünden mezun bir kişi ortaöğretim kurumu olan liselerde edebiyat öğretmeni olarak görev yapabiliyordu. 2006 yılından sonra ana dil öğretmenleri, kendi istekleri dikkate alınarak, ilköğretim Türkçe öğretmeni ya da ortaöğretim/lise edebiyat öğretmeni biçiminde ayrıldılar.

Milli eğitim sistemimizde farklı eğitim basamaklarında Türkçe eğitimi gerçekleştirilmektedir. Farklı yaş ve eğitim seviyelerindeki Türkçe eğitiminin tam bir disiplinle gerçekleştirildiğini söylemek mümkün değildir. Farklı yaş ve eğitim seviyelerinde Türkçe eğitimi veren öğretmenlerin durumu şu şekildedir:

Okul Öncesi: Okul öncesi eğitiminde dil eğitimi okul öncesi öğretmenleri tarafından verilmektedir. Çocukların gelişim alanlarından olan dil gelişimi ile ilgili hedef ve kazanımlar okul öncesi programında yer almakla birlikte öğretmenlerin dil eğitimi olarak yeterli olduklarını söylemek güçtür.

İlköğretim Birinci Kademe: İlköğretim birinci kademe Türkçe eğitimi sınıf öğretmenleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Sınıf öğretmenlerinin menfi çok büyük farklılıklar gösterir. Son yıllara kadar sınıf öğretmeni ihtiyacı karşılayabilmek için hemen her alandan mezun olup pedagojik formasyon alanlar öğretmen olarak atanmışlardır. Türkçe eğitimi açısından bu kabul edilemez bir durumdur. Zira ilköğretim birinci kademe eğitiminin ağırlıklı olarak Türkçe eğitimi oluşturmaktadır. Eğitim fakültelerinin ilköğretim bölümü sınıf öğretmenliği ana bilim dalından mezun öğretmenlerin de Türkçe eğitimi ile ilgili yeterlilikleri tartışılmalıdır.

İlköğretim İkinci Kademe: Eğitim Fakültelerinin Türkçe eğitimi bölümü ilköğretim ikinci kademe Türkçe öğretmeni yetiştirmektedir. Mevcut bölümün programı ağırlıklı olarak ilköğretim ikinci kademe Türkçe eğitiminin başarıyla gerçekleştirilebilmesini sağlamaya yöneliktir.

Ortaöğretim/Lise: Milli Eğitim Bakanlığı'nın edebiyat öğretmeni ihtiyacı bugün eğitim fakültelerinin ortaöğretim sosyal alanlar eğitimi bölümü Türk dili ve edebiyat öğretmenliği ana bilim dalı ile fen edebiyat fakültelerinin Türk dili ve edebiyat bölümü ve ilgili bölümleri bitirip tezsiz yüksek lisans eğitimini tamamlayanlardan karşılanmaktadır. Burada zikredilen bölümlerden mezun olanların ilköğretim okullarına Türkçe öğretmeni olarak atanmaları bugün için söz konusu değildir.

Görüldüğü gibi özellikle okul öncesi ve ilköğretim birinci kademe Türkçe eğitimi verecek öğretmenlerle ilgili sorunlar bulunmaktadır. Bu alanlara yönelik öğretmen yetiştiren bölümler ve bölümlerin programları Türkçenin eğitimi açısından kesinlikle yeterli değildir. Esasen bu yazının amacı da Türkçe eğitiminin hedef kitlelerini belirleyip bunlara yönelik nitelikli Türkçe öğretmeni yetiştirecek programların kurulması konusundaki düşüncelerimizi dile getirmektir.

4. Türkçe Eğitimi-Öğretiminin Hedef Kitleleri ve Bunlara Uygun olarak Kurulması Gerekli Görülen Ana Bilim Dallarına

Türkçe eğitiminin çok geniş bir hedef kitlesi vardır. Esas olarak Türkçe öğrenmek isteyen herkes hedef kitleye girmektedir. Birçok millet dilini kendi insanına daha nitelikli olarak öğretmeye çalışırken, dilini farklı milletlerden insanlara öğretmek de kültürünü yaymaya çalışmaktadır.

Almanya'da dün *ana dil öğretimi* için *eğitim fakültelerinde* bu değerlere uygun Almanca-ana dil öğretmenleri yetiştirilirken, bugün yine Almanya'da yaşayan *Türk öğrencilerinin Türkçe öğrenmelerine* yönelik Helsinki kriterleri çerçevesinde, *Türkçe, Türk Dili ve Edebiyat Öğretmeni*

yetilirmek üzere ilk ciddi adan Üniversitaet-Gesamthochschule Essenöde atadma ve mezunlar da verilmeye ballanmadta.

Almancanan yabanc dil olarak öketimi için de sadece Almanya Üniversitelerinde, yirmi dört ana bilim dal ve hem Almanyaöda, hem de dünyanın birçok ölkelerinde Goethe-Institut açmadlard. Bu durum bir yandan Almancanan ana dil olarak öketilmesinin önemini vurgularken, diker yandan da bizim kendi vatandaşlarımız için yapamadığımız Al-manların yapmad olmalaretitbariyle dikkate deker bir durumdur.

Bilindiği gibi dil, milli birliğin en önemli unsurudur. Ekitim Faköl-telerindeki, Türkçe Ekitimi Bölümleriönin önemi, dekil en ölk ve dünya larlarla beraber her gezen gün artmaktadır. Esasen, aydan her Türk insan bu konuda duyarlı olmak zorundadır. Yeni nesillere Türkçenin doku ve etkili bir biçimde öketilmesi zorunluluğu bugün çok daha bü-yük bir önem talanmaktadır. Son yalarda küreselle me akantüm dünyada millî devletlerin temellerini sarsar hale gelmiştir. Türkiye Cumhuriye-tinin ve Türk milletinin gelecekte güçlü bir devlet ve millet olarak ya-la-yabilmesi, var olmas da okullarımızdaki Türkçe öketiminin bal arıyla saklanacaktır.

Etkili Türkçe öketimi, *hedef kitlenin* tam olarak tespit edilmesi ve doku analiz edilerek tananlanmasyla mümkün olabilir. Türkçe öketi-minde yöntem ve tekniklerin seçimi *hedef kitlenin* özelliklerine göre fark-lıklar gösterebilir. Çağda öketim stratejilerinin ana felsefesi olan ök-renci merkezli ekitimin dokasıgereği Türkçe öketimi de ökrenci merkez-li olmalı *yani hedef kitlenin zihni, ruhi, kültürel ve özelliklerine uygun yapadomalıdır*. Bu bilgiler ağıında Türkçe öketiminde *metot ve uygulamalar hedef kitlelere yönelik olmalıdır*.

Dil öketiminde hedef kitleyi dekilik ölçölere göre dekilik alt bi-rimlere ayırabiliriz (Bal kan 1969: 42):

Yal Bakandıan: Çocuklar, gençler, yetilkinler, yalllar.

Ekitim Bakandıan: İlkokul, ortaokul, lise, yüksekokul ve üni-versite mezunlar

Meslek Bakandıan: Doktor, mühendis, iktisatçı bankacı gibi meslek sahipleri ile subay, astsubay, ökrenci, memur, tüccar ve ev kadna gibi daha geni tananleçalma alanlarında bulunanlar.

Kültür Bakandıan: Bütün bilgilerini gündelik konulmalardan, radyo ve gazetelerden elde edenler. Kitaplar ve dergiler okuyarak çevre-lerinde ve dünyada olup bitenlerden haberi olanlar. Sadece kendi çalma alanlarını ilgilendiren yayınları izlemekle yetinenler. Kültür ve sanat dal-

ların hemen hepsinde bilgi ve göröl sahibi olabilecek biçimde özel çaba göstererek çalışırlar.

Kıılilik Bakımından: Dil becerilerini (dinleme-okuma, konuı ma-yazma) farklı düzeylerde kullananlar.

Milliyet Bakımından: Türkçe eğitimine tabi tutulacak olan hedef kitlenin millî mensubiyetleri de çok önemlidir. Bu anlamda Türkiye Cumhuriyeti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları ve Türk soylu (Kırgızistan, Kazakistan, vb.) olanlar, çeıitli sebeplerle yurt dııında bulunan Türkler gibi bir sıralama yapılabılır.

Burada önemli olan nokta, *Türkçe öıretilecek hedef kitlenin* bir bütün olmayıp, farklı gruplara ayrılmalarıdır. Türkçeyi öıretmek durumunda olduğumuz *hedef kitle* bir hayli kabardır.

Bilindiğı gibi şu anda Eğitim Fakültelerinin Türkçe Eğitimi Bölümleri ilköğretimin ikinci kademesine yönelik *Türkçe branı öıretmeni* yetiıltirmektedir. Hâlbuki ilköğretimin birinci kademesine yönelik *Türkçe öıretmeni yetiıltirme politikası* üretilmemiıtır. Ayrıca *yetiıltkinler, ana dili yabancı dil olanlar, Türk soyluları ve iki dilli çocukları*na yönelik *Türkçe öıretmeni yetiıltirilmesi* hiç düşünülmemiıtır. Ama biz öyle düşünmeliyiz ki; gelişen teknoloji ve metotlarla, kalıcı bir kültür potansiyeli ile *Türkçeyi öıretmeliyiz*. Çünkü üniter hukuk devletinde dil birliğinin olması ancak Türkçenin öğretilmesi ile mümkün olacaktır. Bu cümleden olarak insanlarını Türkçeyi ana kucakından itibaren öğretilmeliyiz. Bunun için de *Türkçe öıretmenliğı* bölümlerinde hedef kitlelere göre üç anabilim dalının alıakındaki şekilde olması gerekmektedir. Onlar da; *Temel Türkçe Öğretmenliğı Ana Bilim Dalı, Türkçe Öğretmenliğı Anabilim Dalı, Yabancılar Türkçe Öğretimi Öğretmenliğı Ana Bilim Dalı*dır.

a. Temel Türkçe Öğretmenliğı Ana Bilim Dalı

Temel Türkçe Öğretmenliğı Ana Bilim Dalının hedef kitlesini ke-saca alıakındaki balıklar halinde toplamak mümkündür:

1. Okul öncesi (4-6 yaı) dönem.
2. İlköğretim birinci kademe (1-5.sınıflar).
3. Okuma-yazma bilmeyen ya da yetersiz olan yetiıltkinler.
4. Türk Cumhuriyetleri ve topluluklarından gelen ilköğretim seviyesindeki soydaırlar.

İlk iki hedef kitle Türkçe eğitimi açısından çok önemlidir. Bireyin bütün yaıamı boyunca hayata alıdaması anlaması ve ona uyum sağlayabilmesi okul öncesi ve ilköğretim seviyesindeki Türkçe öğretimine bağılıdır. Zira bu çağıdaki dil kazanımı düşünce üretimine dönülmekte, öğreni-

lenler bilinç düzeyine yükselerek bireyin zihni ve ruhi yönden gelişmesini sağlamaktadır (Tosunoğlu 2002: 562). Geçmişte ve bugün okul öncesi ve ilköğretimin I. Kademesinde gerçekleştirilen Türkçe öğretimi dikkatle incelendiğinde *bu alanların ihmal edildiği görülmektedir*. Gerek okul öncesi, gerekse ilköğretimin I. kademesinde Türkçe öğretimi, alanında yetilmiş kişilerce değil, maalesef başka alanlarda yetilmiş karmalık bilgilere sahip, alanın uzmanı olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu sebeple hedef kitleye yönelik Türkçe öğretmeni yetiştirilmesi günümüzde büyük önem arz etmektedir.

Tarafımızdan kurulması gerekli görülen Temel Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı için aşağıda taslak bir lisans programı sunulmuştur:

1. Sınıf 1. Yarıyıl	1. Sınıf 2. Yarıyıl
Osmanlı Türkçesi-I	Osmanlı Türkçesi-II
Türkçe Dil Bilgisi-I: Ses Bilgisi	Türkçe Dil Bilgisi-II: Kelime Bilgisi
Türkçe Kompozisyon-I	Türkçe Kompozisyon-II
Türkçede İmlâ-I	Türkçede İmlâ-II
Yazma Yazma Teknikleri-I	Yazma Yazma Teknikleri-II
Edebiyat Bilgileri-I	Edebiyat Bilgileri-II
Türk Edebiyatı Tarihi-I	Türk Edebiyatı Tarihi-II
Türkçe Öğretim Metotları-I	Türkçe Öğretim Metotları-II
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-II
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I	Yabancı Dil-II
Yabancı Dil-I	Okul Deneyimi-I

2. Sınıf 3. Yarıyıl	2. Sınıf 4. Yarıyıl
Osmanlı Türkçesi-III	Osmanlı Türkçesi-IV
İlk Okuma Yazma Öğretimi-I	İlk Okuma Yazma Öğretimi-II
Türkçe Dil Bilgisi-III: Cümle Bil-	Türkçe Dil Bilgisi-IV: Anlam Bilgisi
Türk Halk Edebiyatı (Anonim)	Çocuk Edebiyatı-II
Çocuk Edebiyatı-I	Çocukta Dil Gelişimi-II
Türkçe Öğretim Metotları-III	Türkçe Öğretim Metotları-IV
Yeni Türk Edebiyatı-I	Yeni Türk Edebiyatı-II
Türk Destan Edebiyatı-I	Türk Tasavvuf Edebiyatı
Çocukta Dil Gelişimi-I	Türk Destan Edebiyatı-II
Gelişim ve Öğrenme	Okul Öncesi Dönemde Türkçe Eğitimi
	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme

3.Sınıf 5.Yarçýđ	3. Sınıf 6.Yarçýđ
Anlatma Teknikleri-I (Konulma)	Anlatma Teknikleri-II (Yazma)
Anlama Teknikleri-I (Dinleme)	Anlama Teknikleri-II (Okuma)
Tarihî Türk Liveleri	Çağdaş Türk Liveleri
Yurt Dış. Türklere Türkçe Öğretimi-I	Yurt Dış. Türklere Türkçe Öğretimi-II
Eski Türk Edebiyatı-I	Resmî Yazma Teknikleri
Yeni Türk Edebiyatı-III	Türkçe Öğretiminde Araltma Tek-
Karşılaştırmalı Türk ve Dünya Edebi-	Hızlı Okuma Teknikleri
yatı Edebiyatı	Eski Türk Edebiyatı-II
Öğretim Teknolojileri ve Materyal	Karşılaştırmalı Türk ve Dünya Edebi-
e	Sınıf Yönetimi
	Özel Öğretim Yöntemleri-I

4. Sınıf 7.Yarçýđ	4. Sınıf 8.Yarçýđ
Yabancılar Türkçe Öğretimi-I	Yabancılar Türkçe Öğretimi-II
Türk Dünyası Edebiyatı-I	Türk Dünyası Edebiyatı-II
Tiyatro Bil. Ve Sahneleme Tek.	Karşılaştırmalı Çocuk Edebiyatı
Uygulamalı Dil Bilimi	Türkçe Öğretiminde Eğitim Teknoloji-
Türk Halk Bilimi	Dil Psikolojisi
Türk Kültürü	Türkçe Öğretimi Uygulamaları
Türkçe Öğretiminde Gözlem Çalışma-	Seminer-Mezuniyet Çalışması-II
Eski Türk Edebiyatı-III	Rehberlik
Seminer-Mezuniyet Çalışması-II	Öğretmenlik Uygulaması
Okul Deneyimi-II	
Özel Öğretim Yöntemleri-II	

b. Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı

Bu ana bilim dalı Eğitim Fakültelerinin Türkçe Eğitimi Bölümü çatış altında tek ana bilim dalı olarak faal durumda Türkçe öğretmeni yetiştirilmektedir. Bu ana bilim dalının hedef kitlesi ilköğretim ikinci kademedeki eğitim gören öğrencilerdir ve ana bilim dalının lisans programı 2006 yılında yeniden düzenlenmiş, bu lisans programı halen uygulanmaktadır.

c. Yabancılar Türkçe Öğretimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı

Yabancılar Türkçe Öğretimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalının hedef kitlesi aşağıdaki şekilde belirlenebilir:

1. Türkçe öğrenmek isteyen yabancılar.
2. Yurt dışındaki iki dilli Türk çocukları

3. Yüksek öğrenim yapmak üzere başka ülkelerden yurdumuza gelenler.

4. Türk Cumhuriyetleri ve Türk Topluluklarından öğrenim için yurdumuza gelenler.

5. Dünya ülkelerindeki Türkoloji Merkezleri.

Tarafımızdan kurulması gerekli görülen Yabancılar Türkçe Öğretimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı için aşağıda taslak bir lisans programı sunulmuştur:

1. Sınıf 1. Yarıyıl	1. Sınıf 2. Yarıyıl
Osmanlı Paleografyası-I	Osmanlı Paleografyası-II
Türkçe Kompozisyon-I	Türkçe Kompozisyon-II
Türkçe Dil Bilgisi-I: Ses Bilgisi	Türkçe Dil Bilgisi-II: Ses Bilgisi
Türkçe Öğretim Metotları-I	Türkçe Öğretim Metotları-II
Edebî Bilgiler-I	Edebî Bilgiler-II
Türk Halk Edebiyatı- I	Türk Halk Edebiyatı-II
Eski Türk Edebiyatı-I	Eski Türk Edebiyatı-II
Yeni Türk Edebiyatı-I	Yeni Türk Edebiyatı-II
Yabancılar Pedagojisi	Kültürler Arası Eğitim
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	Okul Deneyimi-I
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-II
Yabancı Dil-I	Yabancı Dil-II

2. Sınıf 3. Yarıyıl	2. Sınıf 4. Yarıyıl
Osmanlı Paleografyası-III	Osmanlı Paleografyası-IV
Türkçe Dil Bilgisi-III: Kelime Bil-	Türkçe Dil Bilgisi-IV: Kelime Bilgisi
Türkçe Öğretim Metotları-III	Türkçe Öğretim Metotları-IV
Türk Halk Edebiyatı-III	Türk Halk Edebiyatı-IV
Eski Türk Edebiyatı-III	Eski Türk Edebiyatı-IV
Yeni Türk Edebiyatı-III	Yeni Türk Edebiyatı-IV
Çok Kültürlü Eğitim	Çağdaş Türk İlişkileri
Tarihî Türk İlişkileri	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi-II
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreti-	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme
me ve Öğrenme	

3. Sınıf 5. Yarıyıl	3. Sınıf 6. Yarıyıl
Anlama Teknikleri (Okuma)-I	Türkçe Dil Bilgisi-VI: Cümle Bilgisi
Türkçe Dil Bilgisi-V: Cümle Bilgisi	Anlama Teknikleri (Dinleme)-II
Türk Halk Tiyatrosu-I	Türk Halk Tiyatrosu-II
Türk Dünyası Edebiyatı-I	Türk Dünyası Edebiyatı-II
İki Dilli ve İki Kültürlülere Türkçe	İki Dilli ve Kültürlülere Türkçe Öğre-
Türkiye Dışındaki Türklere Türkçe	Türkiye Dışındaki Türklere Türkçe
Türk Romanı	Batı Tiyatrosu
Çocuk Edebiyatı-I	Çocuk Edebiyatı-II
Karşı. Türk ve Dünya Edb. Öğrt.	Karşı. Türk ve Dünya Edb. Öğrt. Tek.-II
İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretimi	Sınıf Yönetimi
Öğretim Teknolojileri ve Materyal	Özel Öğretim Yöntemleri-I

4. Sınıf 7. Yarıyıl	4. Sınıf 8. Yarıyıl
Türkçe Dil Bilgisi-VII: Anlam Bilgi-	Türkçe Dil Bilgisi-VIII: Anlam Bilgisi
Sosyolinguistik Açısından Türkçe Öğre-	Sosyolinguistik Açısından Türkçe Öğre-
Dil Bilimi-I	Dil Bilimi-II
Yabancılar Türkçe Öğretimi-I	Yabancılar Türkçe Öğretimi-II
Dünya Edebiyatı-I	Dünya Edebiyatı-II
Türkçe Öğretiminde Uyum Metodu-I	Türkçe Öğretiminde Uyum Metodu-II
Seminer Mezuniyet Çalışması-I	Seminer Mezuniyet Çalışması-II
Okul Deneyimi-II	Rehberlik
Özel Öğretim Yöntemleri-II	Öğretmenlik Uygulaması

5. Sonuç

Netice olarak ifade ediyoruz ki Türkçe; UNESCO tarafından yapılan, resmi dil sıralamasında beşinci; ana dil sıralamasında üçüncü durumdadır ve bilim dili olarak tarihi seyri 2500 yıllık bir geçmişle dayanmaktadır. Buna karşılık güzel Türkçemiz öz yurdunda öksüz muamelesi görmemektedir. Yani Türkçenin öğretimi; İngilizce, Almanca ve Fransızcanın öğretiminden daha değerlidir?

Ulu önder Atatürk: *“Ülkesini ve yüksek istiklalini koruması ile bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır.”* derken geçmişten gelen bir anlayış eleştirir. Halbuki onun yolunda olduğunu söyleyen bazıları bugün aynı yanlış anlayışta ısrar etmektedirler. Atatürk’ün; Türkçe konusundaki hassasiyetlerini ortaya koyacak birçok sözü, bu alanda yaptıkları çok önemli çalışmalar herkesçe bilinmektedir:

Ö Türk dilinin kendi benliğine, aslındaki güzellik ve zenginliğine kavulması için, bütün devlet tekliflerini, dikkatli, alâkâlı olmasını isteriz. Ö

Ulu Önder yine der ki: Ö Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türk halkı Türk milletidir. Türk milleti demek, Ö Türk dili'ni demektir. Türk dili, Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti geçirdiği nihayetsiz felaketler içinde ahlâkî anıenelerini, hatıralarını, menfaatlerini kâsacası bugün kendi milliyetini yapan her İeyini dili sayesinde muhafaza etmiştir. Türk dili, Türk milletin kalbidir, zihnidir. Ö

Ulu Önderimiz, Ö Millî olabilmenin en bariz vasıflarından birisinin dil yani Ö Türkçe'ni olduğunu bilen; Ö Türk milletindenim diyen her insan her İeyden evvel Ö Türkçe'ni konuşmalıdır. Türkçe konuşmayan bir insan Türk kültürüne, Türk Milleti'ne bağlılığını iddia ederse buna inanmak doğru olmaz. Türk Milleti'nin millî dili ve millî benliği bütün hayatında hâkim ve esas kalacaktır. Ö (Güzel, 1996: 37) İeklinde ifade ederken Türkçenin dünya dilleri arasındaki önemini belirtiyor, Türkçenin bilim dili olmayacağını iddia eden bazı gâfil zihniyetlere karşı bir cevap, ayrıca Türkçe konuşmayanların Türklüğe bağlı olamayacaklarını da açıkça vurguluyordu.

KAYNAKÇA

- ALKIN, Sadi (2002), Ö Türkiye Cumhuriyetinde Yazı ve Dil ınkâbı, *Türk Dili*, S. 609, Ankara, s. 485.
- BALKAN, Özcan (1969), *Yabancı Dil Öğretimi*, İ. Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- ÇAKOĞLU, Hasan (1984), Ö Cumhuriyet Döneminde Öğretmenliğin Yasal Temelleri, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 17, S. 1-2. Ankara.
- ERGÜN, Mustafa (1997), *Atatürk Devri Türk Eğitimi*, Ocak Yayınları, Ankara.
- GÜZEL, Abdurrahman. (1996), *Mustafa Kemal Atatürk'e Millî Birlik ve Beraberlik*, ÇOMÜ Atatürk ve Çanakkale Savaşları Araştırma Merkezi Yayınları, Çanakkale.
- KARAGÖZOĞLU, Galip (1992), İlköğretim Okullarındaki Ortaokul Kısımı ile Bağlı ve Bağlısız Ortaokullar için Türkçe Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi, *Öğretmen Yetiştirilmede Koordinasyon ve Birlik Toplantısı* (26-29 Mayıs 1992 Erzurum), Millî Eğitim Basınevi, Ankara, s. 266-268.
- KAVCAR, Cahit (2002), Ö Cumhuriyet Döneminde Dil Öğretimi Yetiştirme, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, C. 35, S. 1-2, Ankara.
- NAZİK, Erik (1991), *Türkiye'de Anadil Eğitimi*, İzmir.
- TOSUNOĞLU, Mesiha (2002) Ö Türkçe Öğretiminde Okuma Alışkanlığı ve Çocukların Okuma Eğilimleri, *Türk Dili*, TDK, S. 609, Ankara, s. 562.